

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na polu godinu K 2.—, a na četvrt godinu K 1.—. S početkom stoji 48 lista na godinu više, a u Americi K 1.— do na godinu više. Pojedini broj stoji 20 lista.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i uredništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcijskom dijelu po 20 list. u oglasnom 10 list. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 15. listopada 1908.

20.

Ljetošna berba i trgovina vina.

Još za koji dan, pak će berba biti dovršena. Rezultat je berbe povoljan kako na množini tako i glede kvalitete, jer ovogodišnja kakovća ne zaostaje mnogo za prošlogodišnjom. Popriječna sadržina sladora u moštu po klostercuburškoj vazi iz vinogorja u području kotara Samobor jeste 17—20°, uz to bijahu grozdje lijepo i zdravo.

Prema tomu vijesti nekih novina o slaboj ovogodišnjoj kvaliteti u stanovitom vinorodnom kraju ne može vrijediti i za naše vinogorje.

Briga je sada naših vinogradara, kako da unovče ovogodišnji prirod, pogotovo kad sa sviju strana dolaze vijesti o neobično obilnoj berbi, nesamo u našoj domovini nego i iz Ugarske i Austrije, jer mošt da se prodaje po 10, 12—16 K.

Na umirenje gospodarima možemo kazati, da ovo nije nego jednostavni manevar trgovaca sa vinom i njihovih agenata. Ovakove vijesti šire u novine trgovci vinom u svojem interesu, da mogu nakupovati uz što jeftiniju cijenu potrebnu količinu vina.

Koliko se znade u Ugarskoj, koja izvozi dosta vina i u našu domovinu, berba je tek srednje ruke, a cijena je novom ljetšnjem prirod, koja bijaše prije 18—24 K, sada je poskočila na 26—36 K; isto tako biva i drugdje.

Istina mi bijasmo dosad upućeni poglavito na domaće konsumente, naročito na izvoz u

one krajeve naše domovine, gdje nema vinograda zato je pojmijiva zabrinutost naših vinogradara ljetos, kad je znatno obilnije urodilo, kamo će ga izvoziti i kako unovčiti.

Već smo više puta istaknuli, kako valja ići za tim, da naša vina izvozimo izvan granica, a da ne ovisimo samo o domaćim konzumentima, jer samo na taj način možemo postići višu cijenu i lakše unovčiti prirod.

Valja nam učiniti pohude u susjedne zemlje: Kranjsku, Koruškku, Štajersku, zatim Češku, Galiciju i nekoje krajeve Bavorske.

Ove godine moći ćemo tim lakše uspjeti, jer je postignut priličan napredak u priredjivanju vina, budući da je velik broj naprednijih gospodara nastojao kod priredbe, da dobije vina bijelo-zelenkaste boje, kakova se traži na stranom tržištu.

Sama vinogradarska udruga u Samoboru imat će do 2000 hl takova vina, pošto je ravnateljstvo udruge naročito ove godine veliku važnost na to polagalo kod priredbe da sva vina budu odgovarala svjema zahtjevima stranog tržišta.

Nade je, da će se cijene ljetšnjem prirodu doskora popraviti. No valja imati na umu da je prošlo ono vrijeme, kada su trgovci vinom dolazili i tražili producenta.

Danas su se prilike u tom pogledu posve promijenile, pa valja da s tim i računamo, ter naš rad i glede trgovine vinom prema tome udesimo.

Uslijed razvitih prometnih prilika, razvila se i znatno konkurencija vinom, te valja i nama tražiti put i način, kako da uzmognemo us-

pješno konkurirati stranim produktima i izvan naše domovine. Jer u protivnom moglo bi se dogoditi, da strana vina istisnu naša na domaćem tržištu.

P. C-r.

Župnik Forko.

U ružnoj osobnoj borbi oko izbora trg. zastupstva, kojoj je duževni vodja župnik Forko, protiv koje je naš list zauzeo najstrože stajalište, stojeći samo na zakonskom temelju, počinio je župnik Forko, čin, koji danas novinstvo i sva javnost bez razlike političkog mišljenja najoštrije osuđuje. Nemogući pregovori poraz kod izbora trgovišnog zastupstva, sastavljao je utoke, u kojima je igrala najvažniju ulogu izmišljotina a kad i to ne pomogne, utekao se župnik Forko pošljednjem i očajnom sredstvu.

Napisao je privatno pismo na podbana Crnkovića, u kojem je bez svake grižnje savjesti napisao i opet nove bezdušne podvale i tendenciozno proračunane neistine, te se u svojoj arditoj nemoći upustio i u denuncijacije najniže vrste. To pismo je — protiv očekivanja njegovog sastavljača, stiglo „ad referendum“ načelniku g. Copu, koji je odmah sarvao konferenciju nekoliko trg. zastupnika u općinu, te im ondje predložio ovo pismo:

Prezvijetli gosp. podbanci!

Pokorno potpisani uzimjem si slobodu ponovno preporučiti molbu deputacije samoborskih građana od 6.8. t. g., kada su isti u velikom broju došli u audienciju k vašoj Prezvijetlosti, moleći zaštitu protiv neuredno i protuzakonito provedenih izbora obč. odbora i moleći, da se potvrde dvojica naknadno i skoro jednoglasno izabrana odbornika, mar da su slučajno u listini veleporozovnika jer građani imadu potpuno povjerenje u istu

JOSIP HEROVIĆ.

Pis. Bogumil Tešl.

Ova neopoda, koja mu se zbila, sprječila mu da kao redovni učitelj stupi u gimnaziju. Uslijed bolesti nogu nije mogao od kuće, pa je u rođiteljskoj kući učio privatno, pošto mu je otac plaćao podučitelja, koji se ga pripravljali za pojedine predmete.

Kasnije se toliko oporavio, da je godine 1784. počeo pohađati glazbeno učeništvo Ivana Pleyela. Pleyel je bio vjebni glazbenik, rođeni bolonja, a brat slavnoga skladatelja Ignacija Pleyela. Herović je u toj glazbenoj školi pohađao vrlo mnogo talenta, čemu je najviše doprinio, što je već za godinu dana u župnoj crkvi sv. Ivana „uredno“ svirao orgulje kod mise.

Vrijedno je spomenuti, da su još godine 1784. nabavljene za ovu školu nove orgulje zvane „Positiv“. Godine 1802. potpisao je to školu 16 učenika. (Vidi Čavaj: Gradje za povijest školstva. Str. 633.)

U Zagrebu je tada postojao pripremi tečaj za obrazovanje pučkih učitelja. Te je škole uređena po šepi braćice Marije Terezijske, a imala je prvva uz ravnateljstva tri stručna učitelja. Roditelji Herovićevi odlučili, da njihov Josip ovladi ovaj tečaj i postavi se muholjubnom učiteljskom stadiju. Godine 1797, 31. listopada svirao je on s vrlo dobrih uspjehom svoje na učiteljskom pripremišću (na primarnoj školi), a svirao je isto tako s izvrsnim uspjehom i pri pripremi i pjevanju. S njime je polagao ovaj tečaj samo još jedan kandidat iz godine.

Glazba i glazbeno učenje zanimalo je dosta Herovićeva i otada je rado tražio pripravništva u pučkim školama, koji su se smatrali za glazbu ili do tada u opć. vjebnici. Tako je u to vrijeme mnogo družio sa Čavajem, koji se nastavio u Zagrebu i baviti se glazbom, a on se ga s velikom pripravnošću i veseljem postavlja u

daljnoj glazbenoj vještini. Naročito su ga usavršivali u pjevanju, guranju i sviranju klarineta, što mu je sve kasnije vrlo dobro poslužilo. Herović im je iz zahvalnosti za njihov trud prepisao marijivo kajde.

Godinu dana kasnije, pošto je svirao učiteljsko pripravništvo, dade se na učiteljevanje. Namjestio ga u Velikoj Gorici, gdje je postojala škola od g. 1780. Za to vrijeme slabo je u nas bilo sa školama, te se za prvovjete pokazivao velik neha. Ima jakog neha i u Srbiji i danas dosta. Da se vidj, kako je stajalo školstvo, bit će dosta spomenuti, da je još godine 1803. bilo u cijeloj Hrvatskoj i Slavoniji (civilnoj) u svemu 55 pučkih škola i 84 učitelja. U Hrv. Stupnika nije bilo ni pr. obine prvotno stoga, jer nije bilo učitelja.

I škola u Velikoj Gorici nije mogla uspijevati, jer se pokazivao premalen interes za nju i jer pučanstvo nije dekulativno njemu vrijednost i potrebu.

Ove prilike učinile su, da je Velika Gorica izgubila Herovića, ali i to, da je Samobor dobio čovjeka, čije je ime danas slavnim plemenima obilježeno u samoboru, koji crtaju kulturni napredak trgovista Samobora.

II.

Na svršetku veljače 1798. dođe Herović u Samobor, da u samoborskoj školi bude narodnim učiteljem.

Njegov predšasnik bio je po svoj prilici franjevac Somoje Novak, za koga se spominja, da je učiteljevanje u Samoboru za cara Josipa II., koji je vladao — kako je poznato — od 1780. do 1790.

U početku vladanja Josipa II. bilo su u području staroga provincijala samo 44 pučke škole, a neki broj je novih otvoren tek kasnije tečajem njegovog vladanja.

Samobor je imao već otprilike škola; njemu pače stoji na čast, da je jedno od onih naših mjesta, koja su prvva imala svoju školu (Već 1535. spominje se u

nas škola, koju su polazila domaća djeca, pa i strana plemićka.)

Herović je po tom došao u mjesto za koje škola nije bila ništa novo, jer su se već mnogi i mnogi ogrijavali na svijetlu znanja i umijenja.

Ali je on bio bez sumnje prvi redovito osposobljeni svjetovni učitelj u Samoboru.

Ne smije se naime zaboraviti, da su po selima obično tada učili orguljaši djecu i to jedva nešto čitati i pisati. To im je zanimanje bilo sasna nešto nuzredna, a ni sami nijesu imali nikakva znanja.

Herović je bio — kako sam već naprvo spomenuo — osposobljen kao redoviti polažajnik na primarnoj školi u Zagrebu, a to je vrijedilo, da je mogao postati učiteljem gradskih pučkih škola. Tako osposobljeni učitelji bili su za ono vrijeme bijele vrane. Za seoske učitelje mogle su se usuprot upotrijebiti i takove osobe, koje su vježbali u školi svog rođenog mjesta, pak su se kasnije podvrgli ispitu na kojoj glavnoj školi.

Naš Josip bio je dakle za učiteljsko zvanje vrlo lijepo spremljen, pak je odmah stao veoma uspješno djelovati u samoborskoj školi. Plodovi njegova napredna rada brzo su se pokazali i on je kao učitelj uživao najveće poštovanje u svjema slojevima samoborskoga građanstva. Došao je pače na glas kao jedan od prvih učitelja u Hrvatskoj.

Ozbiljno pripremljen za svoje zvanje, on nije ni kasnije kao učitelj mirovao, nego je svojski nastojao oko svoje daljnje obrazovanosti. Govorio je i pisao hrvatski, latinski i njemački, a razumjevao ponešto i francuski.

Do njegova službovanja nema samoborska škola nikakva spisa; kod njega već vidjamo točno i propisno vodjene knjige.

Mali oglasnik

Jedno uvrštenje u „Mali oglasnik“ stoji 60 filira. Svaka riječ u malom oglasu koji prelazi 15 riječi stoji 2 filira više.
Mali oglas plaćaju se unaprijed.

Coloseus štednjak, veliki sa 4 cilindera kotlovi i cijevi za peć prodaju se dobrovoljno. Poblize u upravi „Samoborskog lista“.

Gramofon sa pločama prodaje se, poblize u upravi ovog lista.

Naočale i ovikeri prodaju se i popravljaju kod I. Sednika, urara u Samoboru.

Pezer gospodaril

Umjetni gnoj

osobito dobar za travnike i djetelinu može se dobiti u vrećama po 100 kg. uz vrlo jeftinu cijenu kod **Stjepana Šeća**, trgovca u Samoboru.

Javna zahvala

Budi izrečena ovim putem vel. g. dru. Miji Juratoviću op. liječniku, koji me je požrtvovno i savjesno u samoborskom Hydropatičkom zavodu liječio te mi hvala Bogu opet ozdravljenje pribavio.
U Samoboru, 10. listopada 1908.

Pavla Kuhar.

Pokućvo
Najbolje i najjeftinije
Najkvalitetnije
Najjeftinije

Pokućvo

I. hrvatska
stolarska i tapetarska
obrtna i vjerskijska
u^{druga}
kao član se . sred. vjer. u^{druga}.
ZAGREB, Marija Valerija ul. 10, Nikolčeva 2.
Domaći proizvod.
Polaklice u plaćanju.

Pokućvo
Najjeftinije
Najbolje
Pokućvo

Kašalj izlječi

tlo

svoje zdravije volli.
not. ovjer. svjedodžbi
dokazuješ siguran uspjeh

Kaiserovih pranih Karamela

sa tri emorike.

Liječnici su ih pokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, slabosti, slabosti, slabosti škrjela i kašlja krijevci. — Svjetlost po 20 i 40 fil. — Sveštaj 80 fil. — Lohova se kod
MIRKA KLEŠČICA
Liječnica i slatkovarinja u Samoboru.

NOVOSTI!

PATENT ALBUMI
(11 različitih albumi)
smeđebelji koje su stolice u formal razjednice
sa vanjskom album starih grada memoarizacij od
6-1776, te se može cijeli album postati sa post-
rekom od 5 filira. Cijena je albuma samo 30 filira
i dobije se u listici S. Šeća.

Izvršno stolno i okreпно piće jest ljekovita rudna voda.

LASINJA

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvršnu rudnu i ljekovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mj:šovite robe.

Uko hoće piti dobar

pelinkovac

mora imati svježe rožice, grozdice, bijeli i kandis-kečer cimet, smokve, orečak i sve drugo potrebno za pravije-nje pelinkovca. Preporučujem od svega toga najjeftinije i najbolje vrste.

A. Mateta.

Ujedno preporučujem čistu domaću mast, sa-lamu, svaki dan svježe kuhane butine, safalade, suhe i svježe kobasice, limune, pravog ruskog čaja itd

♦ **JOSIP ŽUKINA** ♦
ORUDJARI I UMJETNI BRAVAR u ZAGREBU
Mica broj 19.

Graditelj mosnih vaga po najnovijem sistemu sa pomičnim ba-tom, crnkova (Pumpe) i strojeva za gospodarske potrebitine, buleta i žigova a raznovrsnim napajama, željeznih blagajna, gro-movoda i kraćih telefona, bicikla, peronospora štrcaljke itd.
Sve uz vrlo umjerenih cijena i solidnu izradbu. Popravci se obavljaju brzo, tačno i uz vrlo jeftine cijene.

Preporučujem slav. općinstvu moje skladište svakovrsnih

optičkih

predmeta

kao n. pr. očala, cvi-kera i stakla za očale i čvikerne svih brojeva itd.

Popravci obavljaju se brzo i tačno uz najumje-renije cijene.

IVAN SUBIĆ, urar, Samobor.

Ignjat Deutsch i brat

ZAGREB, Nikolčeva ulica 8.

Gradjevni materijal i sve potrebitine za indu-strijalnu porabu.

Asfaltno poduzetništvo.

Jedino zastupstvo: Beočinske tvornice cementa.
Telefon br. 298. — Brojov: Ignjat Deutsch.

OBJAVA.

Častim se sl. općinstvu staviti do znanja, da će u „Hotelu Samobor“ velike prostorije preko stine biti za-tvorene, samo će male prostorije u elastičarni biti otvorene.

U kojima se uvijek dobija svježih poslastica i drobnih slastica za čaj, nova torta „Mignon“ po 1 K 60 fil., uvijek finog maslaca (Butter), čaja i ruma. Pivo i vino u bocama, hladna jeła i izvršna kava. Nedjeljom priredjuje se naročito fini servisi.

U ostalom prima se svakovrsne porudžbine, za tačnost kojih jamči, i moli za mnogobrojni posjet vele poštovanjem

M. Vuja
poslovođinja.

SKLADIŠTE
svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrebitina
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Svoje velike skladište uvijek svježeg

Portland-Cementa

kao i suhog

gradjevnog drva

preporučuje

Stjepan Šeć.

Vijenci za grebove, (umjetni), dobije se u tiskari i papirnici S. Šeća.

OGLAS.

Od posjeda Glznik i Zagrebčica prodat će se pojedine čestice

☛ svake srijede i subote ☛

u poslovnici gospoštije u Glzniku u 9 sati prije podne, a pro-davat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Matvica,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Glznik.